

Titulació	Tipus	Curs
Dret	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Montserrat Pi Llorens

Correu electrònic: montserrat.pi@uab.cat

Equip docent

Susana Beltran Garcia

Carlos Padros Reig

Joaquin David Rodriguez Alvarez

Alexandre Moreno Urpi

Sonnia Güell Peris

José Darío Argüello Rueda

Lidia Ballesta Marti

Cristina Blasi Casagran

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per a un correcte seguiment del curs de Dret de la Unió Europea és necessari un bon coneixement de les bases del Dret Internacional Públic.

La docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Els grups s'imparteixen pel següent professorat:

Grup 1. Teoria: Professor Carles Padrós. Seminaris: Professor Carles Padrós, Professor Joaquín Rodríguez, Professor Darío Argüello.

Grp 02. Teoria: Professora Cristina Blasi. Seminaris: Professora Cristina Blasi, Professor Àlex Moreno, Professora Sonnia Güell.

Grp 51. Teoria: Professora Montserrat Pi. Seminaris: Professora Montserrat Pi, Professora Susana Beltrán, Professor Àlex Moreno.

Objectius

- Conèixer i analitzar el procés d'evolució de la UE, des dels seus orígens fins ara, identificant la metodologia i la filosofia que l'inspira.
- Descriure i analitzar els elements definitoris de la UE, des d'una perspectiva jurídica, per tal de comprendre'n la naturalesa jurídico-política.
- Comprendre els valors de la UE, els seus objectius i les seves principals polítiques.
- Comprendre el significat de les condicions i mecanismes que cal seguir per arribar a ser membres de la UE.
- Conèixer l'arquitectura institucional bàsica de la UE i dels mecanismes de presa de decisions.
- Comprendre el sistema de fonts del dret de la UE.
- Conèixer les conseqüències de la primacia i l'efecte directe del dret de la UE.
- Comprendre els mecanismes d'aplicació tant legislativa com administrativa del dret de la UE en l'estat espanyol, tant en l'àmbit central com l'autonòmic.
- Comprendre el sistema de control judicial i el paper central de les jurisdiccions internes en l'aplicació del dret de la UE.

Competències

- Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Demostrar que es comprèn el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la necessària visió interdisciplinària dels problemes jurídics.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Identificar els conflictes d'interessos subjacents en litigis i casos reals.
- Identificar, valorar i posar en pràctica els canvis en la jurisprudència.
- Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
- Reconèixer i resoldre problemes.
- Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
- Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
- Utilitzar els principis i els valors constitucionals com a eina de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar una visió interdisciplinària i integrada dels problemes jurídics en l'entorn internacional.
2. Buscar, interpretar i aplicar les normes jurídiques pròpies del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
3. Construir un raonament o discurs jurídic en l'àmbit del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
4. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
5. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.

6. Identificar i conèixer els continguts bàsics de cada una de les especialitats indicades.
7. Identificar i valorar els canvis i l'evolució de la jurisprudència en un context de pluralitat d'ordenaments.
8. Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
9. Reconèixer i resoldre problemes.
10. Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
11. Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
12. Utilitzar els valors constitucionals com a criteri d'interpretació i resolució de conflictes, especialment en cas que es produeixi una contradicció entre els principis fonamentals dels diferents sistemes jurídics.
13. Valorar els conflictes d'interessos subjacents en les qüestions legals que es plantegen en un entorn internacional.

Continguts

I. INTRODUCCIÓ

TEMA 1. CREACIÓ I EVOLUCIÓ DE LA UNIÓ EUROPEA

Antecedents. El Pla Schuman i la C.E.C.A. Els Tractats constitutius de la C.E.E i la C.E.E.A. i les seves modificacions. L'Acta Única Europea. El Tractat de la Unió Europea. El Tractat d'Amsterdam. El Tractat de Niça. El Tractat que institueix una Constitució per Europa. El Tractat de Lisboa. L'ampliació dels membres. La retirada.

TEMA 2. LA UNIÓ EUROPEA: NATURALESA JURÍDICA I REGULACIÓ VIGENT

El Tractat de la Unió Europea. El Tractat de Funcionament de la Unió Europea. La personalitat jurídica de la Unió.

TEMA 3. OBJECTIUS I PRINCIPIS DE LA UNIÓ EUROPEA

Els valors de la Unió. Els objectius de la Unió. Les principals polítiques. La ciutadania de la Unió. Els principis fonamentals: a) el principi de democràcia i respecte dels drets humans, b) el respecte a la identitat nacional dels Estats membres, c) el principi de solidaritat. La flexibilitat: diverses vies i marc jurídic

II. LES INSTITUCIONS DE LA UNIÓ EUROPEA

TEMA 4. INTRODUCCIÓ A LES INSTITUCIONS DE LA UNIÓ EUROPEA

L'estructura institucional. El principi d'equilibri institucional. El principi de transparència. La seu, el personal i el règim lingüístic. Privilegis i immunitats.

TEMA 5. EL CONSELL EUROPEU

Composició i funcionament. La Presidència. Funcions.

TEMA 6. EL CONSELL

Composició, organització interna i funcionament. Especial referència al COREPER. Competències. Les relacions amb el Consell Europeu.

TEMA 7. LA COMISSIÓ EUROPEA

Composició, organització interna i principis rectors del seu funcionament. Competències: a) iniciativa, b) control, c) normatives: d'execució i de delegació.

TEMA 8. EL PARLAMENT EUROPEU

Composició, organització interna i funcionament. Competències: a) control polític, b) legislatives, c) pressupostàries, d) en l'acció exterior.

TEMA 9. EL BANC CENTRAL EUROPEU

El Banc Central Europeu i el Sistema Europeu de Bancs Centrals. Composició, organització interna i funcionament. Competències.

TEMA 10. LES INSTITUCIONS DE CONTROL: EL TRIBUNAL DE JUSTÍCIA DE LA UNIÓ EUROPEA I EL TRIBUNAL DE COMPTES

El Tribunal de Justícia: a) composició i organització interna, b) competències. El Tribunal General: a) organització, b) competències i la seva relació amb el Tribunal de Justícia. El Tribunal de Comptes: a) composició, b) organització i funcionament, c) competències

TEMA 11. ÒRGANS

El Comitè Econòmic i Social. El Comitè de les Regions. L'administració per agències.

III. L'ORDENAMENT JURÍDIC DE LA UNIÓ EUROPEA

TEMA 12. COMPETÈNCIES DE LA UNIÓ EUROPEA

El fonament de les competències de la Unió Europea: el principi d'atribució. La base jurídica. Categories de competències. Els principis que regeixen l'exercici de competències: subsidiarietat, proporcionalitat.

TEMA 13. PROCÉS D'ADOPCIÓ DE NORMES

El procediment legislatiu ordinari. Els procediments legislatius especials. Els procediments específics: a) el procediment pressupostari, b) el procediment de celebració d'acords internacionals.

TEMA 14. INTRODUCCIÓ A LES FONTS. EL DRET PRIMARI

Introducció a les fonts. Els Principis Generals del Dret. El dret primari: concepte, contingut, característiques i funcions. Àmbit d'aplicació territorial, personal i temporal. Interpretació. Revisió. Adhesió i retirada.

TEMA 15. EL DRET DERIVAT

Concepte. Característiques. Els actes obligatoris: a) reglament, b) directiva, c) decisió. Els actes no obligatoris: recomanacions i dictàmens. La distinció entre actes legislatius, delegats i executius.

TEMA 16. ELS PRINCIPIS QUE REGEIXEN LES RELACIONS ENTRE EL DRET DE LA UNIÓ I ELS DRETS INTERNS

L'aplicabilitat immediata. L'efecte directe. La primacia: el problema dels drets fonamentals. La responsabilitat de l'Estat per incompliment del dret de la Unió.

TEMA 17. L'APLICACIÓ LEGISLATIVA I ADMINISTRATIVA DEL DRET DE LA UNIÓ

L'aplicació per les institucions i òrgans de la UE. L'aplicació per les autoritats nacionals. L'aplicació en els Estats territorialment complexes: el cas espanyol.

IV. LA GARANTIA JUDICIAL DEL COMPLIMENT DEL DRET DE LA UNIÓ

TEMA 18. EL CONTROL JUDICIAL

Les diferents funcions de les jurisdiccions internes i de la Unió. Naturalesa del control del Tribunal de Justícia i criteris classificatoris. Característiques del sistema de recursos. El procediment davant el Tribunal de Justícia i el Tribunal General. El recurs d'anul·lació. El recurs d'incompliment. La sanció a l'Estat incomplidor.

TEMA 19. LA QÜESTIÓ PREJUDICIAL

Naturalesa de la qüestió prejudicial. Característiques. Procediment. Efectes.

TEMA 20. LES JURISDICCIONS INTERNES I EL DRET DE LA UNIÓ EUROPEA

El dret a la protecció jurisdiccional i el principi d'autonomia procedimental. La inaplicació de les normes internes contràries al dret de la Unió i la tutela cautelar davant de les jurisdiccions nacionals.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	41,5	1,66	6
Seminaris	22	0,88	1, 3, 5, 13
Tipus: Supervisades			
Tutories i activitats a l'aula	18	0,72	
Tipus: Autònomes			
Estudi, lectures, treballs, cerques	143,5	5,74	3, 4, 6

NOTA: L'assistència als seminaris, llevat supòsits de causa justificada, serà obligatòria.

Durant el curs es realitzaran els següents tipus d'activitats:

1. Activitats dirigides: activitats on el professorat és present durant l'execució de les mateixes i desenvolupa un paper més actiu o de direcció de l'activitat. Es divideixen en dos tipus:

1.1 Classes teòriques: tenen per objecte que l'alumnat assoleixi les bases conceptuals de la matèria.

1.2. Seminaris: com a espai d'aprenentatge on les i els estudiants assumeixen un rol preferentment actiu per a, juntament amb el professor/a, desenvolupar tot un seguit d'activitats que poden consistir, entre d'altres, en comentaris de lectures, debats, simulacions o resolució de casos pràctics. L'assistència als seminaris és obligatòria.

2. Activitats supervisades: Tutories i eventualment activitats que es poden desenvolupar a l'aula, amb la supervisió i suport del professorat.

3. Activitats autònomes: són totes aquelles activitats que fa l'alumnat pel seu compte i d'acord amb les exigències de l'assignatura per tal de superar-la amb èxit. Poden ser lectures bàsiques i complementàries, lectura de jurisprudència, estudi dels apunts de classe i dels manuals, preparació dels seminaris, o totes aquelles altres activitats que complementen la formació que s'assoleix en aquest curs.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació seminaris	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Participació	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Prova final	30%	0	0	1, 3, 4, 6, 9, 13
Prova parcial	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació continuada

L'avaluació consta de quatre elements: una prova parcial (30%), una prova final (30%), l'avaluació dels seminaris (30%) i la valoració de la participació als plenaris (10%). La nota final serà el resultat de calcular la mitjana aritmètica de totes les activitats d'avaluació, sempre i quan s'hagi obtingut una nota mínima de 3 a cada un dels elements. L'assistència als seminaris és obligatòria. L'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professor/a de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a no avaluable.

A l'inici del curs cada professor/a responsable del grup informará de les activitats i la seva programació.

Només les persones que no superin l'assignatura en el seu conjunt i que hagin obtingut un mínim de 3 (sobre 10) de nota final podran presentar-se a la reevaluació. La reevaluació consistirà en un examen de síntesi (100% de la nota).

La persona que copii o intenti copiar a un examen tindrà un 0 en l'examen. La persona que presenti una pràctica o treball en el que hi hagi plagi o que hagi estat elaborada íntegrament amb instruments d'IA obtindrà un 0 i rebirà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, la persona suspensarà l'assignatura.

Avaluació única

L'avaluació única (per aquelles persones que l'hagin sol·licitat degudament i els hi hagi estat acceptada) consistirà en tres proves: 1) un examen escrit de coneixements dels continguts de l'assignatura (50% de la nota final), 2) una prova oral on s'examinaran coneixements, competències orals i capacitat de reflexió sobre els continguts de l'assignatura (25% de la nota final), 3) resolució d'un cas pràctic, on s'examinarà la capacitat d'aplicar els continguts teòrics de l'assignatura a un supòsit de fet (25% de la nota final). En cas de no assolir el 5 fent la mitjana aritmètica de les tres proves es podrà optar a la reevaluació, sempre i quan s'hagi assolit un mínim de 3 sobre 10 a la nota final. La reevaluació consistirà en un examen de síntesi (100% de la nota). S'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada.

Ús de la IA

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en la cerca bibliogràfica o d'informació, així com activitats específiques proposades pel professorat durant el curs. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÁSICA

A.- Textos

- Tratado de la Unión Europea, Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea

B.- Manuals

- GUTIÉRREZ ESPADA, CESÁREO; CERVELL HORTAL, MARÍA JOSÉ; PIERNAS LÓPEZ, JUAN JORGE, *La Unión Europea y su derecho*, Trotta, 2019. Disponible a la biblioteca digital UAB.

- MANGAS MARTÍN, ARACELI; LIÑÁN NOGUERAS, DIEGO JAVIER, *Instituciones y Derecho de la Unión Europea*, Tecnos, 10a ed., Madrid, 2024.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- ALONSO GARCÍA. RICARDO, *Sistema jurídico de la Unión Europea*, Civitas, Madrid, 4ª ed., 2014.

- SARMIENTO, DANIEL, *El Derecho de la Unión Europea*, Marcial Pons, Madrid, 2022.

Programari

L'assignatura no exigeix cap programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	11	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	12	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	13	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	21	Anglès	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	22	Anglès	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	23	Anglès	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	511	Català	segon quadrimestre	tarda
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	512	Català	segon quadrimestre	tarda
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	513	Català	segon quadrimestre	tarda
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	701	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	702	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt

(TE) Teoria	2	Anglès	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Català	segon quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	70	Català	segon quadrimestre	matí-mixt